

รายงานความก้าวหน้า

นิเวศวิทยา ประชากร และการแพร่กระจายของเสือปลา

ในอำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

นายศุภากร ปทุมรัตนธาร*

นายศุภากร (พรชัย) ปทุมรัตนธาร. 2554. นิเวศวิทยา ประชากร และการแพร่กระจายของเสือปลาในอำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. หน้า 179-181. ใน ผลงานวิจัย และรายงานความก้าวหน้างานวิจัย ประจำปี 2553. กลุ่มงานวิจัยสัตว์ป่า สำนักอนุรักษ์สัตว์ป่า กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช. กรุงเทพฯ.

ชื่อโครงการศึกษาวิจัย: นิเวศวิทยา ประชากร และการแพร่กระจายของเสือปลา
ในอำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ชื่อผู้ดำเนินการวิจัย: นายศุภากร (พรชัย) ปทุมรัตนธาร นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการพิเศษ

วัตถุประสงค์:

- เพื่อศึกษานิเวศวิทยา ประชากร และการแพร่กระจายของเสือปลา
- เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวิถีชุมชนกับการดำรงชีพของเสือปลา
- เพื่อหาแนวทางในการอนุรักษ์และจัดการทรัพยากรเสือปลาโดยชุมชนมีส่วนร่วม

วิธีการศึกษาวิจัย:

- วางกรงตาข่ายเหล็กดักเสือปลา จำนวน 10 ตัว ในบริเวณหัวไร่ปลายนาข้าว นาทุ่ง และชายป่าอุทยานแห่งชาติสามร้อยยอด ที่คาดว่าจะแหล่งที่อยู่อาศัยของเสือปลา
- เมื่อจับเสือได้ ดำเนินการชั่งน้ำหนัก วัดขนาด ติดปลอกคอวิทยุติดตามตัวสัตว์ ก่อนปล่อยคืนสู่ธรรมชาติ ตรงบริเวณที่จับได้
- ติดตามเส้นทางหากิน การย้ายถิ่นที่อยู่อาศัย การจับคู่ผสมพันธุ์ และการกินอาหารของเสือปลา โดยรับสัญญาณจากปลอกคอติดตามสัตว์ และใช้กล้องดักถ่ายภาพ
- เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับความสำคัญ นิเวศวิทยา และการกระจายถิ่นของเสือปลา
- ดำเนินการประสานงานระดับชุมชน หาแนวทางในการอนุรักษ์และจัดการเสือปลา โดยชุมชนมีส่วนร่วม
- จัดทำแบบสอบถามถึงโครงสร้าง เก็บข้อมูลชุมชน ความคิดเห็นของชุมชนต่อเสือปลา รอบพื้นที่การกระจาย ก่อนและหลังการดำเนินการ
- จัดทำรายงาน และนำเสนอข้อมูลด้านวิชาการ

* กลุ่มงานวิจัยสัตว์ป่า สำนักอนุรักษ์สัตว์ป่า กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

ผลการดำเนินงาน :

1. ดำเนินการติดตั้งกล้องดักถ่ายภาพ ในพื้นที่ทุ่งผักชี ตำบลเขาแดงและตำบลดอนยายหนู ถ่ายภาพเสือปลาสามารถจำแนกได้จำนวน 28 ตัว
2. ติดตั้งกรงดักจับเสือปลาเพศผู้ 1 ตัว เพศผู้ น้ำหนัก 12 กิโลกรัม ดำเนินการชั่งน้ำหนัก ทำเครื่องหมาย เก็บตัวอย่างเลือด เนื้อเยื่อ เพื่อตรวจสอบพันธุกรรม (DNA) โดยคณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ก่อนปล่อยคืนสู่ธรรมชาติ ตรงบริเวณที่จับได้
3. ติดตามเส้นทางหากิน ชนิดของอาหาร โดยการเก็บมูลเสือปลา บันทึกตำแหน่งที่เก็บ เพื่อหาชนิดของอาหารในแต่ละฤดู
4. เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับความสำคัญของเสือปลา และดำเนินการประสานงานระดับชุมชน
5. จัดทำแบบสอบถามถึงโครงสร้าง เก็บข้อมูลชุมชน ความคิดเห็นของชุมชนต่อเสือปลา รอบพื้นที่การกระจาย 73 ครัวเรือน
6. จัดทำรายงานความก้าวหน้า

พื้นที่อยู่อาศัยของเสือปลา นาทุ่ง ป่าชายเลน และนาข้าว

กองมูลเสือกปลา และการดักจับเสือกปลาที่มารบกวนชุมชน

การเก็บข้อมูล ขนาดตัว ตัวอย่างเลือด และเนื้อเยื่อเสือกปลา

ปัญหาและอุปสรรค :

1. ขาดงบประมาณสนับสนุนอย่างจริงจัง
2. เสือกปลาบางส่วนตาย เนื่องจากไปรบกวนสัตว์เลี้ยงของประชาชน
3. พื้นที่หากินของเสือกปลาอยู่นอกพื้นที่อนุรักษ์ เช่น หัวไร่ ปลายนา
4. ขาดการให้ความรู้ และประชาสัมพันธ์แก่ประชาชนในพื้นที่